Europa-Parlamentet
2024-2029

Udenrigsudvalget

2026/2034(INI)

19.06.2026

UDKAST TIL BETÆNKNING

om strategiske politiske forbindelser til Australien – potentiale for tættere bånd på baggrund af den ustabile verdensorden
(2026/2034(INI))

Udenrigsudvalget

Ordfører: Željana Zovko

INDHOLD

Side

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING 3

BEGRUNDELSE.....8

BILAG: ERKLÆRING OM INPUT 10

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING

om strategiske politiske forbindelser til Australien – potentiale for tættere bånd på baggrund af den ustabile verdensorden

(2026/2034(INI))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til traktaten om Den Europæiske Union, særlig artikel 37,

– der henviser til rammeaftalen af 7. august 2017 mellem Den Europæiske Union og dens medlemsstater på den ene side og Australien på den anden side[1],

– der henviser til den fælles erklæring af 24. marts 2026 fra formanden for Europa-Kommissionen og Australiens premierminister om afslutningen af forhandlingerne om frihandelsaftalen mellem Australien og EU,

– der henviser til sikkerheds- og forsvarspartnerskabet mellem EU og Australien af 18. marts 2026,

– der henviser til Rådets afgørelse (EU) 2026/222 om bemyndigelse til at indlede forhandlinger på Den Europæiske Unions vegne om indgåelse af en aftale mellem Den Europæiske Union på den ene side og Forbundsstaten Australien på den anden side om Forbundsstaten Australiens deltagelse i EU-programmer og Forbundsstaten Australiens associering med Horisont Europa – rammeprogrammet for forskning og innovation (2021-2027)[2],

– der henviser til aftalememorandummet mellem Den Europæiske Union og Australien af 28. maj 2024 om et strategisk partnerskab om bæredygtige kritiske og strategiske mineraler,

– der henviser til aftalen mellem Australien og Den Europæiske Union af 13. januar 2010 om klassificerede informationers sikkerhed[3],

– der henviser til aftalen af 23. februar 1994 om videnskabeligt og teknisk samarbejde mellem Det Europæiske Fællesskab og Australien[4],

– der henviser til sin beslutning af 21. januar 2026 om gennemførelsen af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik – årlig betænkning 2025[5],

– der henviser til sin beslutning af 21. januar 2026 om gennemførelsen af den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik – årlig betænkning 2025[6],

---

[1] EUT L 237 af 15.9.2017, s. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2017/1546/oj.
[2] EUT L, 2026/222, 27.1.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2026/222/oj.
[3] EFT L 26 af 30.1.2010, s. 31.
[4] EFT L 188 af 22.7.1994, s. 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1994/457/oj.
[5] Vedtagne tekster, P10_TA(2026)0012.
[6] Vedtagne tekster, P10_TA(2026)0013.

– der henviser til sin beslutning af 7. juni 2022 om EU og sikkerhedsudfordringerne i den indopacifiske region[7],

– der henviser til sin beslutning af 5. juli 2022 om strategien for Indo-Stillehavs-regionen på handels- og investeringsområdet[8],

– der henviser til forretningsordenens artikel 55,

– der henviser til betænkning fra Udenrigsudvalget (A10-0000/2026),

A. der henviser til, at de aktuelle geopolitiske forandringer understreger behovet for, at EU styrker sine partnerskaber med ligesindede demokratier;

B. der henviser til, at den indopacifiske region er en vigtig arena for strategisk konkurrence, handel og innovation, hvilket gør EU's samarbejde med ligesindede partnere i regionen til en strategisk prioritet;

C. der henviser til, at EU og Australien er knyttet sammen af stærke politiske, økonomiske og kulturelle bånd og et fælles engagement i demokrati, retsstatsprincippet og menneskerettigheder;

D. der henviser til, at sikkerheds- og forsvarspartnerskabet mellem EU og Australien kan uddybe samarbejdet betydeligt på områder som cybersikkerhed, rumsikkerhed, avancerede forsvarsteknologier og bekæmpelse af udenlandsk ondsindet indflydelse;

E. der henviser til, at EU er Australiens tredjestørste handelspartner og landets andenstørste udenlandske investor;

F. der henviser til, at europæisk økonomisk sikkerhed beror på pålidelig adgang til kritiske råstoffer og grønne energiteknologier; der henviser til, at Australien er verdens største lithiumproducent;

Partnerskab mellem EU og Australien

1. fremhæver, at Australien er EU's primære ligesindede partner i den strategisk vigtige indopacifiske region; påpeger igen regionens geostrategiske betydning for den globale handel og retten til fri sejlads;

2. noterer sig de dybe politiske, økonomiske, historiske, kulturelle og mellemfolkelige bånd mellem EU og Australien; roser det stærke partnerskab baseret på fælles demokratiske værdier, multilateralisme, folkeretten og menneskerettighederne;

3. anerkender Australiens koncept om et "vestligt fællesskab" af ligesindede demokratiske nationer, der går ind for en regelbaseret international orden, åbne markeder og internationalt samarbejde; understreger betydningen af at styrke handelen, investeringerne og de teknologiske og industrielle bånd for at øge modstandsdygtigheden, diversificere forsyningskæderne, mindske den overdrevne afhængighed af Kina inden for strategiske sektorer samt fremme fælles mål om risikobegrænsning;

[7] EUT C 493 af 27.12.2022, s. 32.
[8] EUT C 47 af 7.2.2023, s. 15.

4. glæder sig over den nylige uddybning af forbindelserne mellem EU og Australien, hvorved samarbejdet om sikkerhed, forsvar, handel og investeringer øges;

Samarbejde om udenrigs- og sikkerhedspolitik

5. glæder sig over samarbejdet i multilaterale fora, herunder FN, G20, Verdenshandelsorganisationen og Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling, samt Australiens samarbejde med G7; efterlyser en koordineret indsats for at reformere internationale organisationer såsom FN og Verdenshandelsorganisationen;

6. værdsætter i høj grad Australiens væsentlige bidrag til globale fredsbevarende operationer og flådeoperationer, bl.a. som led i Operation Prosperity Guardian; udtrykker sin påskønnelse af Australiens ofre i verdenskrigene, som bidrog til at genoprette fred, demokrati og frihed i Europa;

7. fremhæver den indbyrdes tilpasning mellem EU's udenrigspolitiske prioriteter og Australiens "4R"-prioriteter (region, relationer, regler, resiliens), navnlig med hensyn til stabilitet og velstand i den indopacifiske region, diversificering af forbindelserne, opretholdelse af en regelbaseret international orden og styrkelse af modstandsdygtigheden;

8. henleder opmærksomheden på Australiens bestræbelser på – i samarbejde med USA som en strategisk allieret – at styrke samarbejdet med andre ligesindede mellemmagter som svar på stigende geopolitiske spændinger;

9. roser Australiens urokkelige diplomatiske og militære støtte til Ukraine, herunder gennem koalitionen af villige og ved at tilbyde uddannelse til de ukrainske styrker; påskønner i høj grad Australiens humanitære bistand til Ukraine og dets støtte til ukrainske flygtninge samt landets iværksættelse af sanktioner og andre bestræbelser på at drage Rusland til ansvar for dets ulovlige invasion;

10. er fortsat dybt bekymret over Kinas hurtige militære opbygning og assertive adfærd i den indopacifiske region, herunder flådeaktiviteter tæt på Australien; fordømmer Kinas tidligere økonomiske tvang over for australsk eksport; noterer sig den nylige stabilisering af handelsforbindelserne mellem de to lande;

Samarbejde om sikkerheds- og forsvarspolitik

11. gentager, at Australiens geografiske beliggenhed og vigtige rolle i regionens sikkerhed gør landet til en central aktør med hensyn til at sikre stabiliteten i den indopacifiske region; noterer sig landets nye nationale forsvarsstrategi, der har til formål at afskrække potentielle modstandere og fordoble investeringerne i integreret luft- og missilforsvar; glæder sig over dets anerkendelse af et tættere EU-samarbejde om fælles sikkerhedsudfordringer;

12. hilser sikkerheds- og forsvarspartnerskabet mellem EU og Australien velkommen som en ramme for at fremme samarbejdet om fælles sikkerhedsudfordringer; bemærker, at det afspejler en voksende anerkendelse af den indbyrdes afhængighed mellem den indopacifiske region og Europa på sikkerhedsområdet;

13. understreger betydningen af at styrke samarbejdet om maritim sikkerhed, herunder gennem fælles flådeøvelser for at beskytte kritisk maritim infrastruktur samt gennem Australiens deltagelse i EU-ledede maritime missioner;

14. fremhæver potentialet for et tættere samarbejde vedrørende hybride trusler, cybersikkerhed, terrorbekæmpelse, radikalisering på internettet samt forsvarsindustrielt samarbejde, herunder om avancerede teknologier såsom antidronesystemer;

15. tilskynder til en hurtig modernisering af aftalen mellem EU og Australien om klassificerede informationers sikkerhed;

16. anerkender den strategiske værdi af den firesidede sikkerhedsdialog, AUKUS og Five Eyes-alliancen som centrale elementer i den indopacifiske sikkerhedsarkitektur;

Samarbejde i Stillehavsområdet

17. fremhæver den geostrategiske betydning, som østaterne i Stillehavet har, samt deres multilaterale samarbejde og deres støtte til Ukraine; glæder sig over deres bestræbelser på at få fartøjer med tilknytning til Ruslands skyggeflåde slettet i skibsregistret; opfordrer EU til at samarbejde med Australien og Stillehavsøernes Forum om konnektivitet, bæredygtig udvikling, klimaindsats og regional sikkerhed i en tid med stormagtskonkurrence;

18. gentager, at der er behov for, at EU og medlemsstaterne udviser stærkere diplomatisk engagement i regionen; anbefaler, at EU arbejder tæt sammen med Australien om at tilbyde uddannelse til unge diplomater fra østaterne i Stillehavet samt kapacitetsopbygning til deres diplomatiske tjenester;

Samarbejde om økonomisk sikkerhed

19. glæder sig over afslutningen af forhandlingerne om frihandelsaftalen mellem EU og Australien som en milepæl, der afspejler tilslutningen til en regelbaseret international orden;

20. fremhæver frihandelsaftalens kapitel om små og mellemstore virksomheder (SMV'er) og understreger betydningen af at informere SMV'er klart om fordelene ved frihandelsaftalen; hilser SMV-kontaktpunkterne inden for rammerne af frihandelsaftalen velkommen og tilskynder til erhvervssamarbejde, herunder via Enterprise Europe-netværket;

21. bemærker, at frihandelsaftalen vil liberalisere investeringsstrømmene, understøtte diversificering af handelen og styrke sikkerheden i forsyningskæden for kritiske råstoffer, hvilket vil øge den økonomiske modstandsdygtighed;

22. fremhæver betydningen af modstandsdygtige og pålidelige kritiske forsyningskæder for avancerede teknologier og tilskynder til fuld anvendelse af det strategiske partnerskab mellem EU og Australien om kritiske og strategiske mineraler;

23. glæder sig over hensigtserklæringen mellem Den Europæiske Investeringsbank og Australien om at uddybe samarbejdet om og investeringerne i projekter vedrørende kritiske råstoffer;

Samarbejde om den digitale og den grønne omstilling

24. fremhæver betydningen af en løbende digital dialog mellem EU og Australien, herunder om tilsyn med platforme og beskyttelse af mindreårige online;

25. glæder sig over samarbejdet mellem EU og Australien om klima- og miljømæssige udfordringer og det fælles mål om klimaneutralitet senest i 2050; anerkender Australiens ledende rolle som COP31-forhandlingsformand;

Samarbejde inden for forskning, uddannelse og mellemfolkelige forbindelser

26. værdsætter det 30-årige videnskabelige samarbejde mellem EU og Australien højt; glæder sig over afslutningen af forhandlingerne om Australiens associering med Horisont Europa-programmet, som rummer et stort potentiale for samarbejde om kunstig intelligens, kvantedatabehandling, maritim forskning, rene teknologier, bæredygtig energi, landbrugs- og mineforskning samt kapabiliteter med dobbelt anvendelse inden for rumfart og sikkerhed;

27. støtter en udvidelse af udvekslingsprogrammer inden for videregående uddannelse og erhvervsuddannelse samt mobilitetsordninger for unge fagfolk og forskere;

28. glæder sig over frihandelsaftalens bestemmelser, der letter mobiliteten i innovative sektorer og gør det lettere at få anerkendt erhvervsmæssige kvalifikationer;

29. understreger betydningen af mellemfolkelige bånd og af den europæiske diaspora i Australien som drivkraft for bilaterale forbindelser;

30. anerkender Australiens kulturelle mangfoldighed, herunder kulturarven blandt landets oprindelige befolkning; anerkender Australiens igangværende forsoningsarbejde;

Forvaltning af partnerskabet mellem EU og Australien

31. understreger værdien af løbende dialoger på højt plan mellem EU og Australien; opfordrer til at hæve de bilaterale forbindelser op på niveauet for et strategisk partnerskab, herunder ved at institutionalisere regelmæssige topmøder på lederniveau;

32. fremhæver betydningen af en struktureret parlamentarisk dialog mellem Europa-Parlamentet og Australiens parlament som en central del af partnerskabet; slår til lyd for hyppige drøftelser af vigtige spørgsmål af fælles interesse;

°

° °

33. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen, næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik samt til Australiens regering og parlament.

BEGRUNDELSE

Det hastigt skiftende geopolitiske landskab har grundlæggende ændret Den Europæiske Unions strategiske miljø. Voksende geopolitisk konkurrence, økonomisk tvang, stigende pres på den regelbaserede internationale orden og overdreven afhængighed inden for kritiske sektorer gør det nødvendigt for EU at styrke sine partnerskaber med pålidelige og ligesindede demokratiske partnere.

Australien er blevet en af Den Europæiske Unions nærmeste strategiske partnere i den indopacifiske region. Vores forbindelser bygger ikke kun på fælles demokratiske værdier, tilslutning til retsstatsprincippet og opbakning til multilateralisme, men i stigende grad på fælles strategiske interesser inden for sikkerhed, handel, teknologi, økonomisk modstandsdygtighed og sikkerhed i forsyningskæden.

Denne betænkning kommer på et særligt vigtigt tidspunkt. Den vellykkede afslutning af forhandlingerne om frihandelsaftalen mellem EU og Australien og om Australiens associering med Horisont Europa samt undertegnelsen af sikkerheds- og forsvarspartnerskabet markerer en ny fase i vores bilaterale forbindelser. Tilsammen udgør disse initiativer grundlaget for et omfattende strategisk partnerskab, som er i stand til at reagere på udfordringerne i en stadig mere ustabil international orden.

Den indopacifiske region er blevet en vigtig arena for global økonomisk og strategisk konkurrence. I den sammenhæng bidrager samarbejdet mellem Den Europæiske Union og Australien ikke kun til regional stabilitet, men også til beskyttelse af globale handelsruter, retten til fri sejlads og demokratiske samfunds modstandsdygtighed over for økonomisk tvang og udenlandsk indblanding.

Ordføreren anerkender den stigende relevans af Australiens koncept om et "vestligt fællesskab" – et netværk af ligesindede demokratiske nationer, der går ind for åbne markeder, internationalt samarbejde og en regelbaseret international orden. Der er i stigende grad behov for at styrke de politiske, økonomiske, teknologiske og industrielle bånd mellem disse partnere for at beskytte den økonomiske sikkerhed, mindske strategiske sårbarheder og styrke den kollektive modstandsdygtighed.

Ordføreren understreger, at et stærkere partnerskab mellem EU og Australien bør ses som led i en bredere indsats for at styrke samarbejdet mellem demokratiske allierede på tværs af Atlanterhavet og den indopacifiske region. Tæt koordinering med USA er fortsat en forudsætning for at håndtere fælles udfordringer, der spænder fra økonomisk sikkerhed og modstandsdygtighed i forsyningskæden til fremspirende teknologier, maritim sikkerhed og forsvar af den regelbaserede internationale orden. I den forbindelse supplerer og styrker et dybere samarbejde mellem EU og Australien det transatlantiske partnerskab ved at skabe større strategisk sammenhæng mellem ligesindede partnere.

Der skal lægges særlig vægt på kritiske og strategiske råstoffer. Som verdens førende lithiumproducent og en vigtig leverandør af en lang række kritiske mineraler, der er afgørende for den grønne og den digitale omstilling, spiller Australien en vigtig rolle, når det kommer til at hjælpe Den Europæiske Union med at diversificere sine forsyningskæder og mindske sin overdrevne afhængighed af Kina. En uddybning af samarbejdet på dette område er derfor ikke kun en økonomisk prioritet, men også en strategisk nødvendighed.

Frihandelsaftalen mellem EU og Australien bør ses i denne bredere geopolitiske kontekst. Ud over at øge handels- og investeringsstrømmene bidrager aftalen til økonomisk sikkerhed ved at lette adgangen til kritiske råstoffer, styrke modstandsdygtigheden i forsyningskæderne og skabe nye muligheder for virksomheder på begge sider. Den viser, at åben og regelbaseret handel fortsat er et slagkraftigt instrument til at styrke partnerskaber mellem demokratier.

Forskning, innovation og teknologisk samarbejde vil også være bærende søjler i de fremtidige forbindelser. Australiens associering med Horisont Europa rummer betydelige muligheder for at uddybe samarbejdet på områder som kunstig intelligens, kvanteteknologier, maritim forskning, rene teknologier, bæredygtig energi, avanceret minedrift og innovation med dobbelt anvendelse. Et tættere videnskabeligt samarbejde vil øge konkurrenceevnen og understøtte teknologisk suverænitet, samtidig med at det fremmer mellemfolkelige forbindelser mellem vores samfund.

I en tid, hvor demokratier står over for voksende geopolitiske, økonomiske og teknologiske udfordringer, har Den Europæiske Union og Australien både muligheden og ansvaret for at uddybe deres partnerskab. Denne betænkning har derfor til formål at give en strategisk vision for at ophøje forbindelserne mellem EU og Australien til et omfattende partnerskab, der bidrager til global stabilitet, økonomisk modstandsdygtighed og forsvar af vores fælles værdier.

BILAG: ERKLÆRING OM INPUT

I henhold til artikel 8 i bilag I til forretningsordenen erklærer ordføreren, at hun i sin betænkning har medtaget input om forhold, der vedrører sagens emne, som hun har modtaget som led i udarbejdelsen af udkastet til betænkning fra følgende interesserepræsentanter, der er omfattet af anvendelsesområdet for den interinstitutionelle aftale om et obligatorisk åbenhedsregister[1], eller fra følgende repræsentanter for offentlige myndigheder i tredjelande, herunder deres diplomatiske missioner og ambassader:

1. Interesserepræsentanter, der er omfattet af anvendelsesområdet for den interinstitutionelle aftale om et obligatorisk åbenhedsregister
Konrad Adenauer Stiftung
European Australian Business Council
Austal Ships Pty LTD
2. Repræsentanter for offentlige myndigheder i tredjelande, herunder deres diplomatiske missioner og ambassader
EU-delegationen til Australien
Australiens mission ved Den Europæiske Union
Republikken Kroatiens ambassade i Australien

Ordføreren har udarbejdet ovenstående liste på eget ansvar.

Når fysiske personer er identificeret på listen ved deres navn, deres funktion eller begge, erklærer ordføreren at have forelagt de pågældende fysiske personer Europa-Parlamentets databeskyttelsesmeddelelse nr. 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), hvori de gældende betingelser for behandling af deres personoplysninger og rettighederne forbundet med denne behandling er fastlagt.

[1] Interinstitutionel aftale af 20. maj 2021 mellem Europa-Parlamentet, Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Kommissionen om et obligatorisk åbenhedsregister (EUT L 207 af 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).